

EKSPLOZIJA PLINA U STAMBENO-POSLOVNOJ ZGRADI U OSIJEKU

Složenosti situacije pridonijela je i činjenica da je u trenutku eksplozije u zgradi bio velik broj stanara od kojih je veći dio nepokretan

Još se nisu stišale emocije Osječana zbog noćnih eksplozija i požara koji su se dogodili 5. srpnja 2014. godine u punionici plina nadomak gradu, kad se već sljedećeg dana u 09.20 sati oglasila snažna eksplozija iz pravca Donjeg grada. Telefonske linije u samo nekoliko sekundi bile su prepune poziva građana. U Ulici Branka Radičevića br. 1 dogodila se snažna eksplozija koja je potresla veliki stambeno-poslovni objekt, a koja se čula kilometrima daleko. Uzbudeni dojavitelji javljali su o teškim oštećenjima objekta kao i o prisutnom većem broju stanara u zgradi.

Kako se o uzroku eksplozije još uvijek nije ništa znalo, voditelj se odlučuje na izlazak vozila i opreme koja će pokriti moguće gašenje požara, ali i spasilačke akcije te fizičko tehničke zahvate u cilju dolaska do svih dijelova objekta u kojem se mogu naći zarobljeni ljudi. Dežurna smjena gradske vatrogasne postrojbe izlazi s navalnim vozilom, autocisternom i tehničkim vozilom. U samo 4 minute dolaze do 3 kilometra udaljenog objekta. Po dolasku zatječu vrlo složenu situaciju. Iz glomaznog, starog objekta izlaze mahom stariji i slabo pokretni ljudi, a nekima zatečeni građani i radnici obližnjeg ugostiteljskog objekta već pružaju pomoć. Već nakon kratkog izviđanja voditelju se ukazuju prioriteti. Na katu se nalazi teško pokretna osoba koju treba žurno evakuirati iz objekta. Osim toga, sumnja se da je u objektu ostala pod ruševinama najmanje jedna osoba. Požara srećom nema, ali je cijela zgrada teško oštećena u eksploziji. Na istočnoj i sjevernoj strani zgrade od sile eksplozije izbačeni su prozori te dijelovi namještaja. Na pročelju s južne strane nema ovakvih tragova, ali je zato unutrašnjost objekta strašno devastirana. Izbačeni štokovi i vrata iz svojih ležišta, pokidana ograda stubišta, namještaj i stvari rasuti po prostorijama, hodnicima i stubištu. Vatrogasce najviše uznemiruje pogled na lijevu stranu unutrašnjosti u prizemlju. Prizemlje s te strane zgrade praktički je propa-

Zgrada je stare, masivne gradnje s početka 20. stoljeća (pod zaštitom spomeničke baštine), zidana (40 x 20 m), jednokatna s masivnim drvenim krovom, pokrivena crijepom. Nalazi se na uglu Gupčeve i Radičevićeve ulice. Na katu se nalaze tri stana, u prizemlju s prednje, južne strane, nekoliko poslovnih prostora, a sa sjeverne i istočne još dva stana. U podrumu, tlocrtno gledano tri četvrtine su šupe, a jedna četvrtina (s lijeve, sjeverne strane gledano izvana prema pročelju) nalazi se podrumski stan. To je isti u kojem se dogodila eksplozija i koja ga je praktički razorila, a ostatak interijera zgrade teško oštetila.

lo u podrumski stan. Tek nestabilni dijelovi poda otkinuti iz svog ležišta s drvenim gredama, dijelovima poda od parketa te ciglama koje su se još uvijek zadržale na nekim mjestima svjedoče o snazi eksplozije. Posebno upozoravajuće izgledaju veliki zazori uz rubove zidova nastali potisnom snagom eksplozije. Statika zgrade je opasno narušena. U objektu još uvijek ima struje, u zgradi je provedena i gradska plinska instalacija, a u podrumu iz pokidane cijevi curi voda. Istovremeno, dok izviđačka grupa izvodi teško pokretnu osobu, voditelj smjene ispituje kakvoću zraka. Svjestan je da je u zgradi eksplodirao gradski plin (smjesa plinova sa zemnim plinom u osnovi). Zbog toga izdaje zapovijed o zatvaranju svih plinskih ventila unutar zgrade kao i u plinskim ormarićima sa sjeverne strane. Nakon mjerenja prisutnosti

plinova utvrđuje da u zraku ima eksplozivnog plina, ali ne u opasnim koncentracijama. Zbog opasnosti curenja plina iz oštećene instalacije poziva HEP plin da zaustavi dovod plina na plinskoj podstanici izvan objekta. Još u tijeku kretanja prema objektu preko operativnog dežurstva traži isključenje električne struje. Poziva se i dežurna ekipa Vodovoda za zaustavljanje istjecanja vode iz cijevi. Operativno dežurstvo na zahtjev voditelja smjene stavlja u pripremu DVD Osijek Donji grad. Nešto kasnije ih šalje na mjesto događaja. Zbog složenosti situacije uskoro im se pridružuju i dobrovoljni vatrogasci iz DVD-a Osijek Gornji grad.

PROBLEM ELEKTRIČNE ENERGIJE

Postupnim rješavanjem bitnih problema otvaraju se mogućnosti vatrogasnim spasilačkim ekipama za

Vatrogasnu je intervenciju otežavala činjenica da je u prvih pola sata postojala opasnost od eksplozije kao i opasnost od udara el. energije

Cijelo je vrijeme postajala opasnost od zatrpavanja

obavljanje glavnog dijela posla. Naime, električna struja dugo vremena nije se mogla u cijelosti isključiti, jer su neki poslovni prostori kao i bankomat na pročelju zgrade imali osigurano napajanje iz drugog smjera električne mreže. Iz dispečerskog centra HEP-a su nam javili da isključenje iz njihovog centra nije moguće. Ovo je posebno važna informacija za sve nas prisutne jer se u slučaju ponovnog nakupljanja plina eksplozija može ponoviti. Osim toga, električne žice pod naponom u ruševini predstavljaju opasnost koja se teško može kontrolirati. Zbog toga je na teren izišao tehničar HEP-a koji je pretraživanjem vodova uspio isključiti i preostale dijelove zgrade od napajanja. Istovremeno su posao obavili i tehničari iz HEP plina.

Sada možemo krenuti u značajnije tehničke zahvate. Problem su nam

dišni aparati koji nas dodatno fizički opterećuju. Nakon ispitivanja količine eksplozivnog plina u zraku te izmjerenih preko 20 % kisika prelazimo na zaštitu dišnih organa filter maskama za prašinu. Prije pretraživanja podrumskih ruševina ispod kojih se sumnja da se nalazi zatrpana osoba mora se iznijeti velika količina namještaja te dijelova objekta koji zaključuju prostor unutar zgrade. Prostorije podrumskog stana, zbog nestabilnih dijelova stroga treba poduprijeti kako bi se osigurao prostor za rad vatrogasaca. Nakon ovih radnji kreće akcija pretraživanja glavne, podrumске ruševine u stanu u kojem je bio i centar eksplozije. Vatrogasci gradske vatrogasne postrojbe zajedno s dobrovoljnim vatrogascima iz Donjeg i Gornjeg

grada formiraju skupine koje uz česte izmjene kroz podrumске prozore izvlače krupni građevinski otpad te nekoliko kubika prašine i cigala tragajući za zatrpanom osobom. Od policije saznajemo da se automobil nestale osobe nalazi na parking. Nakon nekog vremena nailazimo i na prve osobne stvari – novčanik i mobitel. Potraga se iz prednje prostorije gdje se nalazila kuhinja prebacuje u prostor dnevne sobe. Rad vatrogasca odvija se po vrlo velikoj vrućini, vlazi i prašini što izaziva izuzetne tjelesne napore. Vatrogasci se često mijenjaju kako se ne bi gubilo na brzini pretraživanja. Nakon više od sat vremena ovakvog rada ispod gomile prašine i građevinskog krša u naslonjaču se pojavljuju obrisi zatrpane osobe. Zbog velike količine kompaktnog građevinskog i drugog krša ispod kojeg se nalazila osoba

svjesni smo da više nije živa. Medicinska ekipa Zavoda za hitnu medicinu Osječko-baranjske županije pregledom to i potvrđuje. Oprezno uklanjamo preostali građevinski krš i oslobađamo nastradalog te ga iznosimo izvan objekta gdje ga preuzima medicinsko osoblje. Zbog mogućnosti da ispod ruševine ima još nastradalih potraga se nastavlja sve dok se i zadnji kubici materijala ne izvuku iz prostora. Utvrdivši da nema više ugroženih osoba prekidamo potragu te nakon kontakta sa nadležnim policijskim djelatnicima povlačimo sve snage s mjesta događaja. Zbog opasnosti od rušenja dijelova objekta nekoliko puta smo morali ponovno postavljati vizualnu barijeru kao znak upozorenja prolaznicima.

ZAKLJUČAK

Eksplozija plina u stambeno poslovnom objektu svakako spada u red najzahtjevnijih događaja u kojima su sudjelovali vatrogasci. Složenost situacije svakako uvjetuje činjenica da su se u objektu u trenutku eksplozije nalazili stanari među kojima je bio i veći broj starijih, teško pokretnih osoba. Moglo se dogoditi da je više osoba zatrpano u srušenim dijelovima objekta. Osim toga, u zgradi je prvih pola sata postojala opasnost od ponavljanja eksplozije kao i opasnosti od udara električne struje. Posebno je opasno bilo kretati se u podrumskom stanu u kojem je postojala velika opasnost od rušenja preostalih dijelova poda prizemlja. Voditelj smjene je donio odluke koje su vodile u pravcu otklanjanja izglednih opasnosti od eksplozije plina te udara električne struje. U početku intervencije koju su vodili profesionalni vatrogasci koristila su se sva osobna zaštitna sredstva. Tek nakon što je utvrđeno da u zraku nema opasnih plinova prešlo se na korištenje filter maski. Vodio je računa o tjelesnim sposobnostima te vještinama koje imaju pojedini članovi profesionalne postrojbe što je bitno ubrzalo tijek intervencije. Podupiranje dijelova objekta izvelo je nekoliko najvještijih profesionalaca što je donekle osiguralo prostor za rad na kršu u podrumskom stanu. Ipak, tijekom cijele intervencije postojala je velika opasnost od zatrpavanja. To je bitno utjecalo na povećanje stresa koji je, nažalost, stalni

pratitelj interventnih ekipa. U tjedan dana isti vatrogasci imali su nekoliko vrlo stresnih situacija. Posebno treba istaknuti dobrovoljne vatrogasce od kojih su neki sudjelovali i na intervenciji s eksplozijama u punionici plina noć ranije.

Javna profesionalna vatrogasna postrojba Grada Osijeka u suradnji s Vatrogasnom zajednicom Osječko-baranjske županije, Gradom Osijekom te Osječko-baranjskom županijom puno ulaže u pripravnost za ovu vrstu nesreća. Zadnjih godina opremili smo se značajnom količinom opreme za spašavanje iz ruševina. Danas imamo dosta hidrauličke te pneumatske opreme za podizanje teških tereta te podupiranje u ruševinama. U suradnji s Osječko-baranjskom županijom nabavili smo komplet hidrauličkih alata za rad u ruševinama, a odnedavno posjedujemo i najmoderniju opremu za pretraživanje ruševina. Najvrednija je ipak obuka vatrogasaca profesionalne postrojbe Osijek za spašavanje iz ruševina. Organizirala ju je Državna uprava za zaštitu i spašavanje s Upravom za krizna stanja Republike Francuske. Dvadeset i petero naših vatrogasaca prošlo je zahtjevne tečajeve za podupiranje u ruševinama te pružanje pomoći prema međunarodnim standardima u spašavanju. U opremanju i organizaciji idemo i korak dalje. U tijeku je i obuka potražnog psa koji će se uskoro pridružiti profesionalnim vatrogascima i tako postati dio spasilačkih timova.

Napredovali bismo i puno brže kad bi se u sustavu zaštite i spašavanja odredili prioritete te usmjerilo financiranje u pravcu nabave teških alata i opreme te obuku vatrogasaca. Izgradnja trenažno edukacijskog centra za područje istočne Hrvatske multiciplirala bi ove sposobnosti. Činjenica da je gradska plinska mreža provedena kroz 80 % područja grada Osijeka kao i drugih gradova naše županije govori dovoljno o potrebi stvaranja pripravnosti na ove vrste nesreća.

Hoćemo li se uspješno nositi i s većim nesrećama u budućnosti ovisit će upravo o svijesti odgovornih za pripremu društva na krizna stanja ove vrste.

Pripremio: Boris Banjan
Foto: JVPV Grada Osijeka

Požar otvorenog prostora u Kučinama

Vatrogasni operativni centar Split 30. kolovoza oko 19:50 h zaprimio je više dojava građana o požaru mlade borove šume iznad crkve u solinskom naselju Kućine. Na teren su odmah upućene snage JVP Split, DVD Žrnovnica i DVD Vranjic. Požar je zahvatio mladu borovinu i makiju na teško pristupačnom terenu, do kojeg vodi slabo održavan protupožarni put. Zatražene su dodatne vatrogasne snage, a olakotna okolnost za gasitelje je bilo mirno vrijeme bez

vjetra. Požar je zahvatio 4400 m² mlade borovine i makije, a lokaliziran je u 24:00. Na intervenciji su sudjelovali JVP Split (3 vozila, 6 vatrogasaca), DVD Vranjic (1 + 3), Žrnovnica (1 + 3), Solin (1 + 3), Split (1 + 3), te županijski sezonski vatrogasci (1 + 9). Na terenu su ostali vatrogasci do idućeg dana u 11:30 h. Očividom je utvrđeno da je vatru izazvala signalna raketa ispaljena tijekom proslave vjenčanja ispred crkve u Kučinama.

GORJELO NA MINSKI SUMNJVOM TERENU U ŽRNOVNICI

Dana 5. kolovoza, uslijed nevremena, došlo je do udara groma na brdu Droganju iznad osnovne škole u Žrnovnici te na Mosoru. DVD Žrnovnica zaprima dojavu u 15:12 i izlazi na obje lokacije. Požar na Mosoru je ubrzo ugašen, a vatra je zahvatila 30 m² niskog raslinja. Požar na brdu Droganju je izbio na minski sumnjivom terenu unutar kruga bivše vojarne. Zbog opasnosti, vatrogasne snage nisu ulazile u prostor vojarne. Vatra je zahvatila 100 – 200 m², a do većeg širenja nije došlo zbog kiše. Tijekom noći su na dežurstvu ostale snage DVD-a Žrnovnica.

Dana 6. kolovoza oko 10:00 h došlo je do ponovnog aktiviranja požara. Zatražene su dodatne kopnene i zračne snage jer je postojala mogućnost da požar zahvati područje izvan vojarne te ugrozi obližnje kuće i gospodarske objekte u ulici Kamena. Uz DVD Žrnovnica, na teren izlaze DVD Split, Podstrana, Vranjic, JVP Split i županijski sezonski s ukupno 8 vozila i 25 vatrogasaca. Snage su raspoređene uz ugrožene objekte i izvan ograde vojarne. Iz zraka djeluju 2 canadaira, a 8. kolovoza u sanaciji terena pomaže 1 helikopter. Požar je zahvatio 4 ha mlade borove šume. Na dežurstvu su ostali vatrogasci DVD Žrnovnica. Požar je ugašen 9. kolovoza u 07:00 h.

Vedran Runjić